Anayasa Mahkemesi Birinci Bölüm, B. No: 2022/47243 (14.10.2026)

Karar metni resmî kaynaktan aktarılmıştır; heyet, raportör ve vekil adları derlemeye alınmamıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

(Başvuru Numarası: 2022/47243)

Karar Tarihi: 14/10/2026

[Not: Başvurucu, vekil, taraf ve heyet/raportör adları ile karar metninde atıf yapılan emsal başvuruların başvurucu adları anonimleştirilmiştir. "İlgili Hukuk" bölümündeki kanun metinleri kısaltılarak aktarılmıştır; diğer bölümler resmî metinden aktarılmıştır.]

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, kadastro tespitine itiraz davasında adli yardım talebinin reddedilmesi üzerine eksik harcın ödenmemesi nedeniyle davanın açılmamış sayılmasına karar verilmesi suretiyle adil yargılanma hakkı kapsamında mahkemeye erişim hakkı ve mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 28/4/2022 tarihinde yapılmıştır. Komisyonca başvurucuların makul sürede yargılanma hakkı kapsamındaki şikâyetleri yönünden başvuru yollarının tüketilmemesi nedeniyle kabul edilemezlik kararı verilmiştir. Başvurucuların adil yargılanma hakkı kapsamındaki mahkemeye erişim hakkı ve mülkiyet hakkına yönelik şikâyetleri yönünden ise kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

3. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

4. Başvuruculardan biri (birinci davacı) ile diğer başvuruculaların murisi (davacılar) tarafından 29/7/2009 tarihinde Ordu Kadastro Mahkemesinde (Mahkeme) açılan kadastro tespitine itiraz davasında kadastro öncesi tapu kayıtlarına dayalı olarak 885 adet taşınmaza ilişkin kadastro tespitlerinin hatalı olduğu ileri sürülerek iptali ile taşınmazların adlarına tescili talebinde bulunulmuştur.

5. Mahkeme, davacıların hazır bulunmadığı 12/11/2010 tarihli celsede kadastro tutanaklarındaki emlak değeri üzerinden hesaplanan ve eksik yatırıldığı belirlenen 18.784 TL harcın bir sonraki celseye (15/12/2010) kadar tamamlanması için davacılara süre verilmesine karar vermiştir. Aynı tarihli duruşma tutanağından davacı tarafın celse arasında Mahkemeye sunduğu dilekçeyle adli yardım talebinde bulunduğu anlaşılmaktadır.

6. Mahkemece 15/12/2010 tarihli celsede dosyanın kapsamlı olduğu ve bu hâli ile keşif yapılmasının güç olduğu vurgulanarak bir kısım parsel hakkındaki dava yönünden dosyanın tefrikine karar verilmiş ve davacıların adli yardım talepleri hakkında duruşma tutanağında şu tespitlerde bulunulmuştur:

"...Davacıların adli müzaretten istifade etmelerine yönelik beyanları doğrultusunda istenen sosyal ekonomik durum tespitine cevap var gelen yazıda [birinci davacının] memur olduğu, 1,200 TL maaş ile çalıştığı, kayınvalidesine ait evde oturduğu, davacı [muris] ise ev hanımı olduğu, %77 bedensel özürlü olduğu, eşine ait evde ikamet ettiği, eşinin 840 TL ücretli

emekli olduğu belirtildi. Davacıların muhtarlıktan yoksulluk belgesi ibraz edemedikleri belirtildi ve davacıların bugüne kadar eksik olan harcı yatırmadıkları anlaşıldı. ..."

7. Mahkeme 21/1/2011 tarihli celsede eksik harcın tamamlanması yönündeki karara karşılık davacıların (birinci davacı ile diğer başvurucuların murisinin) adli yardım taleplerinin dosya münderecatı dikkate alındığında yerinde görülmediğinden reddine karar vermiştir.

8. Mahkeme 21/1/2011 tarihli kararla davanın açılmamış sayılmasına, dava konusu taşınmazların tespit gibi malikleri adına tapuya kayıt ve tesciline, yargılamadaki güçlük nedeniyle dosyanın bir kısım parsel yönünden tefriki ile yeni bir esasa kaydedilmesine karar vermiştir. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

"...Davacılara dava sırasında eksik olan dava harçlarını yatırmaları için ihtar yapılmış ve miktarı belirlenen 18.784 TL harç miktarını belirlenen sürede yatırmaları ihtar olunmuştur. Buna rağmen davacılar harcı yatırmamış ve buna karşı adli yardımdan istifade etmek istediklerini belirtmişlerdir. Yapılan kolluk araştırmasında davacıların adli yardımdan istifade edebilecek durumda yoksul olmadıkları anlaşılmış ve ayrıca davacılar kanunda belirtildiği şekliyle muhtarlıktan acizlik belgesi sunamamışlardır. Bu nedenle davacıların iddiası red edilmiştir. Harcın yatırılması dava şartlarındandır. İhtara rağmen yatırılmayan harç nedeniyle davanın açılmamış sayılmasına karar verilmiş başka dosyalarda davalı olan parseller yeni bir esasa kayıt edilmek üzere tefrik kararı verilmiştir. Yukarıda anlatılan nedenlerle davanın açılmamış sayılmasına karar verilmiş ve aşağıdaki hüküm kurulmuştur"

9. Anılan karar, birinci davacı ile diğer başvuruculların murisi tarafından 10/2/2011 tarihinde temyiz edilmiştir. Ancak Mahkemece, birinci davacı adına temyiz masraflarının tamamlatılması için 4/3/2011 tarihli muhtıra düzenlenmiştir. Muhtırada 370 kişiye karar ve temyiz dilekçesi tebliği masrafı 3.700 TL ile temyiz posta masrafı 2.340 TL'nin muhtıranın tebliğ tarihinden itibaren yedi günlük kesin süre içinde yatırılması aksi takdirde temyiz isteminden vazgeçilmiş sayılacağı belirtilmiştir. Davacı/davacılar tarafından 22/3/2011 tarihinde muhtıra gereği istenen masraf yatırılmıştır. Davanın temyiz sürecinde bir kısım başvuruculların murisi 15/12/2011 tarihinde vefat etmiştir.

10. Yargıtay (kapatılan) 16. Hukuk Dairesinin (16. Hukuk Dairesi) 27/2/2014 tarihli kararıyla, birinci davacı ile diğer başvuruculların murisinin temyiz itirazları yerinde görülerek hüküm bozulmuştur. Kararın gerekçesi şu şekildedir:

"...Dava; kadastro tespitine itiraza ilişkindir. Mahkemece dava açılırken ödenmesi gereken peşin karar ve ilam harcının eksik ödendiği ve davacılara harcın ikmali için verilen süreye rağmen ikmal edilmediği gerekçesiyle davanın açılmamış sayılmasına karar verilmiş ise de; mahkemece varılan sonuç dosya içeriğine uygun düşmemiştir. Davacıların hazır olmadığı 03.11.2010 tarihli celsede mahkemece eksik harcın ikmali için ara karar kurulmuş, 04.11.2010 tarihinde duruşma zaptının [birinci] davacı tarafından alındığı hususunda duruşma zaptının altına davacının imzası alınmıştır. Davacılar bu celseden sonra ve celse arasında mahkemeden adli yardım talebinde bulunmuşlardır. Bir sonraki 12.11.2010 tarihli celsede davacıların adli yardım talepleri hakkında karar verilmeden ve davacılar duruşmada hazır değilken mahkemece önceki celse eksik harcın yanlış belirlendiği gerekçesiyle yeniden eksik harcın ikmali için ara karar kurulmuştur. Duruşmada hazır olmayan davacılara söz konusu ara kararın gereği için ihtarlı davetiye ile tebliğ edilmediği gibi, ara kararda harcın ikmal edilmemesi halinde neticesinin ne olacağı da açıkça yazılmamıştır. Usulüne uygun olmayan ara karar ve bu ara kararın davacılara tebliğ edilmemiş olması karşısında davanın açılmamış sayılmasına karar verilmesi isabetsiz olup, davacıların temyiz itirazları açıklanan nedenlerle yerinde görüldüğünden kabulü ile hükmün BOZULMASINA, ..."

11. Davacı murisin mirasçılarına ve diğer taraflara Yargıtay ilamının tebliği sonrasında Mahkemece 14/10/2015 tarihli celsede bozma kararına uyulmasına karar verilmiştir. Aynı

celsede birinci davacı adli yardım talebi hakkında karar verilmesini talep etmişse de Mahkeme, başvurucuların adli yardım taleplerinin reddine ve eksik yatırılan 83.178,50 TL harcın başvurucular (birinci davacı ve murisin mirasçıları) tarafından otuz günlük kesin süre içerisinde mahkeme veznesine yatırılmasını ihtar etmiştir. Mahkemenin duruşma tutanağının ilgili kısmı şöyledir:

"... Usulüne uygun bozma ilamı uyarınca bozma ilamına uyulmasına karar verildi. Tefhimle açık yargılamaya devam olundu. Davacılar hakkında daha önceden sosyal ve ekonomik durum araştırması yapıldığından davacılar hakkında yeniden araştırma yapılmadığı anlaşıldı. Davacıdan soruldu: adli yardım talebim halen geçerlidir, bu hususta karar verilmesini talep ediyorum, ayrıca mali durumum yönünden beyanda bulunacağım dedi. ... ARGD: Davacıların Adli yardım talebinin 6100 sayılı HMK'nın 336/2 (Mülga 1086 sayılı HMUK'nın 468. maddesi) maddesinde belirtilen koşulların uygun bulunmadığından ve yine yapılan sosyal ve ekonomik araştırmalar sonucunda 6100 sayılı HMK'nın 334. (Mülga 1086 sayılı 465. maddesinde) maddesinde belirtilen koşulları taşımadıklarından davacıların Adli Yardım Talebinin Reddine karar verildi. Tefhimle açık yargılamaya devam olundu. Davacıdan soruldu: Adli Yardım talebim yönünden beyanda bulunmak için süre talep ederim dedi. ... Dosya incelendi. G.D: 1- Yapılan inceleme sonucunda davacılar peşin olarak yatırılması gerekli harcın eksik yatırdığı tespit edildiğinden davacıların dava ettiği 885 Adet taşınmazın kadastro tutanağından harca esas değeri (son beyan dönemi emlak vergisi değeri) üzerinden hesaplanan toplam 1218648,52 TL'den alınması gereken 83246,00 TL harçtan davanın başında alınan peşin alınan harcın mahsubu ile geriye kalan 83.178,50 TL harcın davacılar tarafından tebliğ tarihinden itibaren 30 günlük kesin süre içerisinde mahkeme veznesine ödenmesine, 30 günlük kesin süre içerisinde tespit edilen harcın tamamlanmadığı takdirde davanın açılmamış sayılmasına ve tespit gibi tesciline karar verileceği ihtar olunur. (Birinci davacı ihtar edildi, Diğer davacılara ihtar edilemedi) Diğer davacıların bu şerhi taşıyan tebligat çıkartılmasına, tebligat masrafının daha sonra haksız çıkacak taraftan alınmak şartı ile şimdilik suç üstünden karşılanmasına ... Bu nedenle duruşmanın 27/01/2016 günü saat 09:50 bırakılmasına karar verildi. ..."

12. Anılan ara kararlar sonrasında birinci davacı 22/10/2015 ve 11/11/2015 tarihli adli yardım talepli dilekçelerinde okul çağında iki kızının olduğunu, 7/11/2013 tarihinde evinin yandığını, yangın sonrası iki yıldır komşunun evinde oturduğunu, sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakfından yardım talebinde bulunduğunu belirtmiş ve bu hususlara ilişkin delillerini sunmuştur. Davacı murisin mirasçılarından eşi olan davacı ise 27/10/2015 tarihli adli yardım talepli dilekçesinde vefat eden eşinin vefat etmeden önceki ağır hastalığı ve ekonomik durumu ile ilgili açıklamalarda bulunarak söz konusu harcı ödemesinin mümkün olmadığını dile getirmiş ve 6/11/2015 tarihli dilekçesine ek olarak fakirlik belgesini Mahkemeye sunmuştur. Yine murisin mirasçısı başvuruculardan biri de 27/10/2015 tarihli adli yardım talepli dilekçesinde liseyi yeni bitirdiğini, herhangi bir gelirinin bulunmadığını belirterek adli yardım talebinin reddi kararının kaldırılarak talebinin kabulüne karar verilmesini istemiştir. Öte yandan başvurucular ile murisin eşi olan davacı anılan dilekçelerde davaya dayanak murislerine ait tapu kayıtlarının devlet güvencesinde olduğunu belirterek uygun görülürse 83.178,50 TL harç bedeli olarak tapu kayıtlarının ipotek altına alınması talebinde bulunmuştur.

13. Mahkemece 1/6/2016 tarihli kararla başvurucular yönünden davanın açılmamış sayılmasına, dava konusu taşınmazların tespit gibi tapuya kayıt ve tesciline karar verilmiştir. Diğer yandan yargılamanın düzenli bir şekilde yürütülmesi amacıyla bu karar kesinleştikten sonra dosyanın bir kısım parsel yönünden tefrikine, birleştirilen bazı dava dosyalarında açılan davaların feragat nedeniyle reddiyle tespit gibi tapuya kayıt ve tesciline, birleştirilen bazı dava dosyalarında açılan davalarda davalıların kabul beyanları

doğrultusunda kadastro tespitinin iptali ile kabul beyanlarına göre tapuya kayıt ve tesciline karar verilmiştir. Başvurucular yönünden kararın gerekçesinin özeti şöyledir: Mahkeme, ilk karardaki gerekçeyi ve Yargıtay bozma ilamını aktardıktan sonra adli yardım talebinin HMK 334 ve 336/2 koşulları bulunmadığından reddedildiğini, 885 taşınmazın harca esas değeri üzerinden hesaplanan 83.178,50 TL eksik harcın yatırılması için meşruhatlı davetiye ile otuz günlük kesin süre verildiğini, bir davacının adres değişikliği beyanına rağmen Tebligat Kanunu'nun 10. ve 21/1. maddeleri uyarınca tebligatların usulüne uygun yapıldığını, davacıların kesin süreden sonra mazeret bildirip avukat tutarak süre istemelerinin ve vekilin istifa etmesinin TMK'nın 2. maddesindeki dürüstlük kuralına aykırı olduğunu, kadastro tespitine itiraz davasının 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 36. maddesi uyarınca harca tabi olduğunu, 3402 sayılı Kanun'un 36/1 ve 28. maddeleri ile 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 30. ve 32. maddeleri birlikte değerlendirildiğinde eksik harç hâlinde kesin mehil verilmesi, sonuçlarının ihtar olunması ve mehil içinde harcın yatırılmaması hâlinde davanın açılmamış sayılmasına ve taşınmazların tespit gibi tesciline karar verilmesi gerektiğini, kesin süreden sonra bazı parsellerden yapılan feragat beyanlarının sonuca etkili olmadığını belirterek davanın K.K. 36. ve 28. maddelerine göre açılmamış sayılmasına ve tespit gibi tapuya kayıt ve tesciline hükmetmiştir.

14. Anılan karar birinci davacı ile murisin mirasçılarından eşi olan davacı ve bir başvurucu tarafından temyiz edilmiştir. 24/6/2016 tarihli temyiz dilekçelerinde yatırılması istenen harç miktarının 83.178,50 TL olduğunu, taraflarınca bu miktarın ödenmesinin mümkün olmadığını ve mağduriyetlerine sebep olacağını, kadastro öncesi tapu kaydına dayanarak kadastro tespitine itiraz etmelerinin 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 334. maddesinde öngörülen adli yardım taleplerinin açıkça dayanaktan yoksun olmaması kriterini ortaya koyduğunu ancak bu durum göz ardı edilerek adli yardım taleplerinin reddedildiğini belirtmişlerdir. Ayrıca 6100 sayılı Kanun'un 339. maddesinde belirtilen mağduriyet şartının gerçekleşip gerçekleşmediğinin irdelenmediğini ifade etmişlerdir. Diğer yandan birinci davacı 22/10/2015 ve 11/11/2015 tarihli dilekçelerinde belirttiği hususları (bkz. § 12) tekrar etmiş; murisin eşi olan davacı harcın yatırılmasının hem kendisinin hem de ailesinin geçimini zor duruma düşüreceğini dile getirmiş; diğer başvurucu da dava sırasında 18 yaşını doldurduğunu ve öğrenci olduğunu, herhangi bir geliri ve üzerine kayıtlı taşınmaz kaydının bulunmadığını vurgulamıştır. Sonuç olarak adli yardım taleplerinin reddedilerek eksik dava harcını yatırmadıklarından bahisle davanın açılmamış sayılmasına karar verilmesinin usul ve kanuna aykırı olduğunu belirtmiştir. Davanın temyiz sürecinde murisin eşi olan davacı 22/9/2019 tarihinde vefat etmiştir.

15. Yargıtay 8. Hukuk Dairesinin (8. Hukuk Dairesi) 9/2/2022 tarihli kararıyla hükmün düzeltilerek onanmasına, karar düzeltme yolu kapalı olarak karar verilmiştir. Daire, dosya muhtevasına ve uyulan bozma ilâmında açıklandığı üzere işlem yapılıp hüküm tesis edildiğine göre davacıların temyiz itirazlarını yerinde görmemiş; yalnızca hakkında Komisyon kararı bulunan taşınmazlar yönünden tescil hükmünün Komisyon kararına atıfla kurulması gerektiğini belirterek hüküm fıkrasını HUMK'un 438/7. maddesi uyarınca düzeltmiş ve düzeltilmiş şekliyle ONANMASINA karar vermiştir.

16. Başvurucular, nihai kararı 13/4/2022 tarihinde öğrenmiştir.

IV. İLGİLİ HUKUK (kısaltılmıştır)

17-34. Kararda 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 25., 28., 29., 30. ve 36. maddeleri; 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 30. ve 32. maddeleri; 1086 sayılı mülga Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 409., 465., 468. ve 469. maddeleri; 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 114/1-g, 115/2, 120, 334/1, 336, 337 ve 339. maddeleri aktarılmıştır. Bu hükümlerden 3402 sayılı Kanun'un 36. maddesinin ikinci fıkrasına göre kadastro hâkimi dava harcı ve yargılama giderlerinin tespit ve hesaplanmasında ilgili

taşınmaz mala ait son beyan dönemi emlak vergisi değerini esas alır. 1086 sayılı mülga Kanun'un 469. maddesine göre adli yardım talebinin kabul veya reddine dair kararlar kesin olup aleyhine kanun yoluna başvurulamaz. 6100 sayılı Kanun'un 334/1. maddesine göre kendisi ve ailesinin geçimini önemli ölçüde zor duruma düşürmeksizin gereken yargılama veya takip giderlerini kısmen veya tamamen ödeme gücünden yoksun olan kimseler, taleplerinin açıkça dayanaktan yoksun olmaması kaydıyla adli yardımdan yararlanabilirler. 337. maddenin (1) numaralı fıkrasına göre adli yardım taleplerinin reddine ilişkin mahkeme kararlarında sunulan bilgi ve belgelerin kabul edilmeme sebebi açıkça belirtilir; (2) numaralı fıkrasına göre ret kararlarına karşı tebliğinden itibaren iki hafta içinde itiraz edilebilir. 339. maddenin (2) numaralı fıkrasına göre adli yardım kararından dolayı Devletçe ödenen veya muaf tutulan yargılama giderlerinin tahsilinin, adli yardımdan yararlananın mağduriyetine neden olacağı mahkemece açıkça anlaşılırsa, mahkeme hükümde tamamen veya kısmen ödemeden muaf tutulmasına karar verebilir.

V. İNCELEME VE GEREKÇE

35. Anayasa Mahkemesinin 14/10/2026 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Mahkemeye Erişim Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

1. Başvurucuların İddiaları

36. Başvurucular, yatırılması istenen 83.178,50 TL dava harcının bireysel başvuru tarihinde dahi ödenmesinin zor ve imkânsız olduğunu aynı zamanda harcın yatırılması için verilen otuz günlük kesin sürenin de ekonomik koşulların elvereceği makul bir süre olmadığını ifade etmiştir. Ayrıca ödeme güçlerinin olmadığı hâlde adli yardım taleplerinin kabul edilmediğini, Mahkemece kabul edilebilir bir değerlendirme yapılmadan taleplerinin reddedildiğini ve ekonomik koşullarda karşılanması zor olan harcı ödeyemedikleri gerekçesiyle mahkemeye erişimlerinin engellendiğini belirterek mahkemeye erişim haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

2. Değerlendirme

a. Kabul Edilebilirlik Yönünden

37. Öncelikle adli yardım talebinin reddedilmesine dair karar yönünden başvurunun 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'da öngörülen kabul edilebilirlik şartlarını taşıyıp taşımadığı değerlendirilmelidir.

38. Somut olayda başvuru konusu dava, 1086 sayılı mülga Kanun'un yürürlükte bulunduğu dönemde açılmıştır. Anılan Kanun'un 469. maddesi uyarınca, adli yardım talebinin kabul veya reddine karşı başvurulabilecek herhangi bir kanun yolu öngörülmemiştir. Nitekim söz konusu düzenlemede adli yardım talebinin reddine ilişkin kararlar kesin nitelikte kabul edilmiştir (bkz. § 27). Daha sonra yargılama aşamasında yürürlüğe giren 6100 sayılı Kanun'un 337. maddesinde adli yardım talebinin reddi kararına karşı itiraz yolu tanınmışsa da -başvuruculların adli yardım talepleri reddedilerek eksik harcın tamamlanması için kesin süre verilen oturumda- ara kararda, adli yardım talebinin reddi kararına karşı başvurulabilecek herhangi bir kanun yolunun bulunduğuna ilişkin bilgilendirmeye yer verilmemiştir.

39. Öte yandan adli yardım talebinin reddi kararı sonucu olarak harcın tamamlanmadığı gerekçesiyle davanın açılmamış sayılmasına karar verilmiş ve esas hüküm ile birlikte başvurucular, bu nihai karara karşı öngörülen olağan -temyiz- kanun yoluna başvurduktan sonra süresinde bireysel başvuruda bulunmuştur. Bu durumda ara karar niteliğinde olan

adli yardım talebinin reddi kararına karşı dava tarihinde kanunda açıkça öngörülmeyen ve mahkeme ara kararında da bildirilmeyen bir kanun yoluna başvurucuların müracaat etmemeleri nedeniyle başvuru yollarının tüketilmediği sonucuna ulaşılması hukuk güvenliği ve öngörülebilirlik ilkeleriyle bağdaşmayacaktır. Dolayısıyla somut olayda adli yardım talebinin reddi kararının sonucu olarak verilen davanın açılmamış sayılmasına dair kararın temyiz denetiminden geçerek kesinleştiği ve ilgili yargısal süreç tüketilerek başvuruda bulunulduğu anlaşılmakla başvuru yollarının tüketildiği sonucuna ulaşılmıştır.

40. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

b. Esas Yönünden

i. Müdahalenin Varlığı ve Hakkın Kapsamı

41. Anayasa'nın 36. maddesinin birinci fıkrasında herkesin yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddiada bulunma ve savunma hakkına sahip olduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla mahkemeye erişim hakkı, Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan hak arama özgürlüğünün bir unsurudur. Diğer yandan Anayasa'nın 36. maddesine "ile adil yargılanma" ibaresinin eklenmesine ilişkin gerekçede Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerce de güvence altına alınan adil yargılanma hakkının madde metnine dâhil edildiği vurgulanmıştır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ni (Sözleşme) yorumlayan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) Sözleşme'nin 6. maddesinin (1) numaralı fıkrasının mahkemeye erişim hakkını içerdiğini belirtmektedir ((emsal başvuru) [2. B.], B. No: 2014/13156, 20/4/2017, § 34).

42. Anayasa Mahkemesi bireysel başvuru kapsamında yaptığı değerlendirmelerde mahkemeye erişim hakkının bir uyuşmazlığı mahkeme önüne taşıyabilmek ve uyuşmazlığın etkili bir şekilde karara bağlanmasını isteyebilmek anlamına geldiğini ifade etmiştir ((emsal başvuru) [2. B.], B. No: 2012/791, 7/11/2013, § 52).

43. Somut olayda, kadastro tespitine itiraz davasında başvurucuların adli yardım taleplerinin reddedilmesi ve sonrasında dava harcının yatırılmaması nedeniyle davanın açılmamış sayılmasına karar verilmesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkına müdahalede bulunulduğu açıktır.

ii. Müdahalenin İhlal Oluşturup Oluşturmadığı

44. Adil yargılanma hakkının görünümlerinden biri olan mahkemeye erişim hakkı mutlak bir hak olmayıp bu hakkın sınırlandırılması mümkündür. Ancak mahkemeye erişim hakkına müdahalede bulunulurken Anayasa'nın temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına ilişkin genel ilkeleri düzenleyen 13. maddesinin gözönüne alınması gerekmektedir.

45. Anayasa'nın 13. maddesi şöyledir: "Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."

46. Yukarıda anılan müdahale Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilen koşullara uygun olmadığı takdirde Anayasa'nın 36. maddesinin ihlalini teşkil edecektir. Bu sebeple müdahalenin Anayasa'nın 13. maddesinde öngörülen ve somut başvuruya uygun düşen, kanun tarafından öngörülme, haklı bir sebebe dayanma ve ölçülülük ilkesine aykırı olmama koşullarına uygun olup olmadığının belirlenmesi gerekir.

(1) Kanunilik

47. Başvuru konusu olayda adli yardım talebinin 6100 sayılı Kanun'un 334. (mülga 1086 sayılı Kanun'un 465 vd.) ve devamı maddelerinde öngörülen şartların gerçekleşmediği gerekçesiyle reddedildiği ve sonrasında dava harcının yatırılmaması nedeniyle Mahkemece 3402 sayılı Kanun'un 28. ve 36. maddelerince davanın açılmamış sayılmasına karar verildiği anlaşılmıştır. Dolayısıyla müdahalenin kanuni dayanağının bulunduğu görülmektedir.

(2) Meşru Amaç

48. Yargı harçları, yargı hizmetinden yararlanılması karşılığında devlete ödenen katkı payını ifade etmektedir. Yargı harcı ödeme yükümlülüğü getirilmesiyle bölünebilen bir kamu hizmeti olan yargı hizmetinden yararlananların bu hizmetin maliyetinin bir kısmına katlanması hedeflenmektedir. Bunun yanında yargı harcının abartılı, zorlama veya ciddiyetten yoksun taleplerin disipline edilmesi ve gereksiz başvuruların önüne geçilerek mahkemelerin meşgul edilmesinin önlenmesi amacına hizmet ettiği de açıktır. Öte yandan başvurucuların harç dışındaki yargılama giderleri karşılığında avans yatırmakla yükümlü kılınmasının amacı ise yargılama sırasında yapılması zorunlu giderleri finanse etmektir. Bu giderlerin yargı hizmeti talep eden kişi tarafından karşılanması işin doğası gereğidir. Dolayısıyla başvurucuların harç ve diğer yargılama giderlerini ödemekle yükümlü kılınmasının mahkemeye erişim hakkının doğasından kaynaklanan ve anayasal açıdan meşru amaçlara dayandığı sonucuna ulaşılmıştır ((emsal başvuru) [1. B.], B. No: 2017/21882, 10/2/2021, § 45).

(3) Ölçülülük

(a) Genel İlkeler

49. Kanunilik ve meşru amaç şartlarını sağladığı anlaşılan mahkemeye erişim hakkına yönelik müdahale, ölçülülük ilkesi bakımından da değerlendirilmelidir. Ölçülülük ilkesi elverişlilik, gereklilik ve orantılılık olmak üzere üç alt ilkeden oluşmaktadır. Elverişlilik; öngörülen müdahalenin ulaşılmak istenen amacı gerçekleştirmeye elverişli olmasını, gereklilik; ulaşılmak istenen amaç bakımından müdahalenin zorunlu olmasını yani aynı amaca daha hafif bir müdahale ile ulaşılmasının mümkün olmamasını, orantılılık ise bireyin hakkına yapılan müdahale ile ulaşılmak istenen amaç arasında makul bir dengenin gözetilmesi gerekliliğini ifade etmektedir (AYM, E.2011/111, K.2012/56, 11/4/2012; E.2013/66, K.2014/19, 29/1/2014; E.2016/16, K.2016/37, 5/5/2016; (emsal başvuru) [1. B.], B. No: 2013/817, 19/12/2013, § 38).

50. Mahkemeye erişim hakkına yapılan müdahalenin ölçülülüğü bağlamında ilk değerlendirilmesi gereken husus elverişlilik kriteridir. Başvurucuların harç ve yargılama gideri ödemekle yükümlü kılınmasının gereksiz yere dava açılmasını önleme amacına ulaşılması yönünden elverişli bir araç olduğu açıktır ((emsal başvuru), § 50).

51. İkinci olarak müdahalenin gereklilik kriterini sağlayıp sağlamadığı incelenmelidir. Gereklilik, mahkemeye erişim hakkını en az zedeleyen aracın seçilmesini ifade etmektedir. Yargısal başvurularda ilgililerin harç ve diğer yargılama giderlerini ödemekle yükümlü kılınmasının mahkemeye erişim hakkını kısıtladığı tartışmasızdır. Bununla birlikte harç ve yargılama giderlerini ödeme yükümlülüğünün doğduğu ana göre müdahalenin derecesi değişebilmektedir. İlgilinin daha yargılamanın başında yargılama giderlerini ödemekle yükümlü tutulması ile yargılamanın sonunda yargılama giderlerini ödemeye mahkûm edilmesi arasında müdahalenin ağırlığı bakımından önemli farklılık bulunmaktadır. Yargılama giderlerinin dava şartı olarak öngörülmesinin davanın esası karara bağlandıktan sonra kişinin yargılama giderini ödemekle yükümlü kılınmasına nazaran mahkemeye erişim hakkına daha ağır bir müdahale teşkil edeceği kuşkusuzdur. Bu sebeple yargılama giderlerini ödeme yükümlülüğünün yargılamanın sonuna ötelenmesinin hakka daha hafif bir müdahale teşkil etmesi sebebiyle tercihe şayan bir yöntem olduğu söylenebilir ((emsal

başvuru), § 51).

52. Bununla birlikte yargılama giderlerinin yargılamanın sonunda ödenmesinin harç yükümlülüğünü anlamsız hâle getirmesi riskini taşıdığının altı çizilmelidir. Harcın yargılamanın sonunda ödenmesi ile başında ödenmesi arasında gereksiz davaların açılmasından caydırma bakımından fark bulunmaktadır. Harcın yargılamanın sonucunda ödeneceği düşüncesi, kişinin gereksiz yere dava açma isteğini kırma özelliğini belli ölçüde zayıflatabilir. Bu husus gözetildiğinde kamu makamlarının harcın ödenmesinin yargılamanın sonuna ertelenmesi biçiminde bir aracı tercih etme yükümlülüğü altında oldukları söylenemez. Kanun koyucunun harç ödeme yükümlülüğünün doğduğu safhayı belirleme konusunda belli ölçüde takdir yetkisine sahip bulunduğu kabul edilmelidir. Nitekim kanunda başvuru ve nispi karar harcının dörtte birinin peşin olarak, nispi karar harcının kalan kısmının ise yargılamanın sonunda ödenmesi öngörülmek suretiyle kamu yararı ile mahkemeye erişim hakkı arasında adil bir denge kurulmaya çalışılmıştır ((emsal başvuru), § 52).

53. Ne var ki mali imkânları elverişli olmayan kişilerin başvuru harcını ve nispi karar harcının dörtte birini ödeme gücünden yoksun olmaları söz konusu olabilir. Bu kişilerin sözü edilen harçları davanın başında ödeme yükümlülüğü altına sokulması mahkemeye erişimlerini imkânsız hâle getirebilir veya önemli ölçüde zorlaştırabilir. Kanun koyucu ödeme gücü bulunmayan bu gibi kişilerin mahkemeye erişebilmelerini temin etmek için adli yardım mekanizması öngörmüştür. Buna göre mali gücü bulunmayan kişilerin bu durumlarını belgelendirmeleri ve davalarının açıkça temelsiz bulunmaması hâlinde bunların yargılamanın sonuna kadar yargılama gideri ödemekten muaf tutulmaları öngörülmüştür. Ayrıca bu kişilerin yargılamanın sonucunda haksız bulunması sebebiyle yargılama giderinin aleyhlerine hükmedilmesi hâlinde yargılama giderlerini taksitle ödemelerine imkân sağlanmıştır. Son olarak haksız çıksalar bile aleyhlerine yargılama giderine hükmedilmesinin mağduriyetlerine neden olacağının açıkça anlaşılması hâlinde bunların yargılama gideri ödemekten tamamen muaf tutulmasına da hükmedilebilir. Tüm sayılan bu imkânlar mahkemeye erişim hakkına yapılan müdahaleyi hafifleten araçlardır ((emsal başvuru), § 53).

54. Yargılama giderlerini ödeme gücünün bulunmadığını iddia eden kişilerin yargılama giderlerinden geçici muafiyet sağlanması imkânını ifade eden adli yardımdan faydalandırılmaları mahkemeye erişim hakkından yararlanılabilmesi için oldukça önemlidir. Ödeme gücü zayıf olan kişilerin yargılamanın sonuçlanmasından sonra yargılama giderlerini ödemeye mahkûm edilmeleri gibi daha hafif bir müdahale aracı yerine yargılamanın başında harç ve diğer yargılama giderini ödemekle yükümlü kılınmaları en az zedeleyici aracın seçilmesi yükümlülüğünün ihlaline yol açabilir ((emsal başvuru), § 54).

55. Dava açılırken veya yargılama sırasında taraflardan birine yükletilen harç ve diğer yargılama masraflarının miktarı, ilgilinin ödeme kabiliyeti ve kısıtlamanın getirildiği dava aşaması, mahkemeye erişim hakkı yönünden dikkate alınması gereken hususlardır. Bu açıdan somut olay şartlarında ölçülülük incelemesi yapılırken Mahkeme tarafından ödenmesi istenen harç ve yargılama giderlerinin başvurucuya aşırı bir külfet oluşturup oluşturmadığı, bu yükümlülüğün kaldırılmasının yolu olan adli yardımla ilgili verilen ret kararının gerekçesinin yeterliliğinin de değerlendirilmesi gerektiği açıktır ((emsal başvuru) [1. B.], B. No: 2021/20059, 17/9/2024, § 46).

(b) İlkelerin Olaya Uygulanması

56. Söz konusu uyuşmazlıkta başvurucular, kadastro öncesi tapu kayıtlarına dayalı olarak -885 adet taşınmaz hakkında- kadastro tespitlerinin hatalı olduğunu ileri sürerek tespitin iptali ile tescil istemiyle dava açmışlardır. Mahkemece yargılama sırasında 12/11/2010

tarihli oturumda adli yardım talebi hakkında karar verilmeden eksik yatırıldığı belirlenen 18.784 TL harcın tamamlanması için davacı tarafa süre verilmiştir. Sonrasında adli yardım talebi üzerine Mahkemece resen yaptırılan ekonomik ve sosyal durum araştırması sonucu elde edilen bilgiler 15/12/2010 tarihli duruşma tutanağında belirtilmiş ve davacıların muhtarlıktan yoksulluk belgesi ibraz edemedikleri vurgulanmıştır (bkz. § 6). 21/1/2011 tarihli duruşmada da adli yardım taleplerinin reddine ayrıca verilen sürede eksik harç yatırılmadığından davanın açılmamış sayılmasına, dava konusu taşınmazların tespit gibi tesciline karar verilmiştir (bkz. §§ 7,8).

57. Anılan kararın temyizi üzerine 16. Hukuk Dairesince hüküm bozulmuştur. Bozma ilamında; 12/11/2010 tarihli celsede davacıların adli yardım talepleri hakkında karar verilmediği ayrıca eksik harcın tamamlanmasına ilişkin ara kararın usulüne uygun olmadığı gibi ara kararın davacılara usulüne uygun tebliğ edilmediği gerekçeleriyle davanın açılmamış sayılmasına karar verilmesinin hukuka uygun olmadığı belirtilmiştir (bkz. § 10). Bunun üzerine bozma ilamına uyularak yapılan yargılama esnasında Mahkemece 14/10/2015 tarihli celsede davacıların adli yardım taleplerinin reddine ve 885 adet taşınmazın kadastro tutanağından harca esas değeri (son beyan dönemi emlak vergisi değeri) üzerinden hesaplanan ve peşin alınan harcın mahsubu ile bu defa 83.178,50 TL harcın davacılarca otuz günlük kesin sürede yatırılması ihtar edilmiştir. Başvurucular adli yardım taleplerine ilişkin dilekçelerini -ve bu konuda delillerini- sunmuşlarsa da verilen sürede dava harcı tamamlanmadığından başvurucular yönünden davanın açılmamış sayılmasına karar verilmiştir. Başvuruculaların adli yardım taleplerinin reddi kararına ilişkin temyiz talepleri 8. Hukuk Dairesince ayrıca bir değerlendirme yapılmadan -uyulan bozma ilâmında açıklandığı üzere işlem yapılıp sonucu Dairesinde hüküm tesis edildiğine göre- denilerek reddedilmiştir (bkz. §§ 11, 13, 15).

58. 6100 sayılı Kanun'un "Adli yardımdan faydalanacak kişiler" başlıklı 334. maddesinin (1) numaralı fıkrasında, adli yardımdan faydalanılabilmesi için talep eden kimsenin ödeme gücünden yoksun olması ve talebinin açıkça dayanaktan yoksun olmaması şartlarını taşıması gerektiğine işaret edilmiştir (bkz. § 31). Adli yardım taleplerindeki bu şartlarla ilgili olarak Kanun'un 334. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan "haklı oldukları yolunda kanaat uyandırmak" ibaresi, 11/4/2013 tarihli ve 6459 sayılı Kanun'un 22. maddesi ile "taleplerinin açıkça dayanaktan yoksun olmaması" şeklinde değiştirilmiştir. Bu maddenin gerekçesinde AİHM'in, adli yardım talep eden kişinin haklılığı kriterinin aranmadığı bir sistemi tavsiye ettiğini ve adli yardım talebinin açıkça dayanaktan yoksun olmaması kaydıyla kişilerin adli yardımdan yararlandırılması gerektiğine vurgu yaptığına işaret edilmiştir. Gerekçenin devamında maddede yapılan düzenlemeyle dava veya takibin açıkça dayanaktan yoksun bulunmaması kaydıyla adli yardımdan yararlanılabilmesi sağlanarak adli yardımın kapsamının genişletildiği değerlendirmesi yapılmıştır.

59. Diğer yandan 6100 sayılı Kanun'un 336. maddesinin (2) numaralı fıkrasında adli yardım talebinde bulunan kişinin yargılama giderlerini karşılayabilecek durumda olmadığını gösteren mali durumuna ilişkin belgeleri mahkemeye sunmak zorunda olduğu belirtilmiştir (bkz. § 32). Ancak 6100 sayılı Kanun'un 334. maddesinde de adli yardım talebinde bulunanlar için öngörülen söz konusu zorunluluğun temel hak ve özgürlükler bağlamında her somut olayın özelinde kişilerin durumu dikkate alınarak değerlendirilmesi gerektiği açıktır. Kuralda öngörülen bu şartın bahsedilen durumlar dikkate alınmadan kategorik olarak uygulanması kişilerin mahkemeye erişimlerine ölçüsüz bir sınırlama getirebilir.

60. Başvuruya konu uyuşmazlıkta Mahkeme, başvuruculaların taleplerinin adli yardım koşullarını taşımadığını tespit etmiştir. Ne var ki Mahkemenin adli yardım talebinin reddine ilişkin değerlendirmesinin somut olgulara dayalı yeterli bir gerekçe içermediği anlaşılmaktadır. Başvuruculaların sunduğu ekonomik durumlarına ilişkin bilgi ve belgeler

(bkz. § 12) ile Mahkemenin bu konudaki araştırması sonucu duruşma tutanağında belirtilen tespitleri (bkz. § 6) somut olarak değerlendirilmemiş; bir başka ifadeyle gerekçede başvuruculaların sunduğu belgelerin neden yeterli görülmediği, 83.178,50 TL dava harcını ödeme gücünden yoksun olup olmadıkları hususunda herhangi bir açıklamaya yer verilmemiştir. Mahkeme kararının yeterli bir gerekçe içermemesine rağmen bu konuda kanun yolu merciince de mahkemeye erişim hakkına yönelik müdahalenin gerekliliğinin ve ölçülülüğünün denetlendiğini gösterir bir değerlendirme yapılmadığı anlaşılmaktadır.

61. Ayrıca Mahkemece bozma ilamı öncesinde yapılan yargılamada tespit ettiği 18.784 TL eksik dava harcının adli yardım talebi hakkında karar verilmeden tamamlanması istenmiştir. Bozma sonrası yapılan yargılamada ise eksik dava harcının 83.178,50 TL olarak belirlendiği görülmektedir. Başvuruculardan tamamlanması istenen dava harcı miktarındaki bu artışa rağmen (yaklaşık dört buçuk kat), 83.178,50 TL olarak tespit edilen dava harcını başvuruculaların sunduğu ekonomik durumlarına ilişkin bilgi ve belgeler (bkz. § 12) gözetilerek, özenli bir incelemeye tabi tutulmadan ve başvuruculaların ödeme gücünden yoksun olup olmadıkları yönünde ayrıca bir araştırma ve değerlendirme de yapılmadan adli yardım talepleri reddedilmiştir. Bir başka deyişle harç miktarındaki artış dikkate alınarak yeniden bir araştırma ve değerlendirme yapılmadan (bkz. § 11) ayrıca bu duruma ilişkin ilgili ve yeterli bir gerekçe de gösterilmeksizin, bozma öncesinde tespit edilen 18.784 TL dava harcı gözetilerek yapılan sosyal ve ekonomik durum araştırmasına dayanılarak karar verilmiştir.

62. Tüm bu açıklamalar ışığında genel ve soyut ifadelerle başvuruculaların adli yardım talebinin reddedilmesi suretiyle ödemek zorunda kalacakları eksik dava harcını yatırmalarının istenmesi ve mali gücüyle ilgili sunduğu belgeler de gözetilerek özenli bir değerlendirme yapılmamasının başvuruculara aşırı külfet yüklediği değerlendirilmiştir. Sonuç olarak, yargılama makamlarının adli yardım talebine ilişkin değerlendirmelerinin mahkemeye erişim hakkına yapılan müdahale yönünden gözetilen meşru amaç ile korunmak istenen hak yönünden gerekli ve orantılı olduğu söylenemez. Dolayısıyla bu durumun başvurucular üzerinde aşırı bir yük oluşturduğu ve yapılan müdahalenin ölçüsüz olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

63. Açıklanan gerekçelerle başvuruculaların Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

B. Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

64. Başvurucular, kadastro öncesi murislerine ait tapu kayıtlarının kadastro tespitlerinde dikkate alınmaması suretiyle mülkten yoksun bırakılmaları nedeniyle mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Somut olayda başvuruculaların dayandıkları tapu kayıtlarının kapsamının hiç araştırılamamış olması da dikkate alındığında davanın esası incelenmeden adli yardım talebinin reddedilmesi üzerine eksik harcın ödenmemesi nedeniyle davanın açılmamış sayılmasına karar verilerek Anayasa'nın 36. maddesi kapsamında mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiği sonucuna varıldığından başvuruculaların bu başlık altında ileri sürdüğü anılan ihlal iddiası hakkında kabul edilebilirlik ve esas yönünden bu aşamada ayrıca bir inceleme yapılmasının gerekli olmadığı değerlendirilmiştir.

VI. GİDERİM

65. Başvurucular, ihlalin tespiti ve yeniden yargılama yapılması ile her bir başvurucu için 150.000 TL manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

66. Başvuruda tespit edilen anayasal hak ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar ve zorunluluk bulunmaktadır. Anayasa'nın 148. ve 153. maddeleri ile 6216 sayılı Kanun'un 50. ve 66. maddeleri uyarınca ihlal kararının

gönderildiği yargı mercilerinin yapması gereken iş, yeniden yargılama işlemlerini başlatıp Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında belirtilen ilkelere ve gerekçelere uygun biçimde yürütülecek yargılama sonunda hak ihlalinin nedenlerini gidererek yeni bir karar vermektir (yeniden yargılama konusunda bkz. (emsal başvuru) [GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018, §§ 54-60; (emsal başvuru) [1. B.], B. No: 2016/12506, 7/11/2019, §§ 53-60, 66; (emsal başvuru) [GK], B. No: 2020/32949, 21/1/2021, §§ 93-100).

67. Öte yandan hak ihlali kararından Anayasa Mahkemesinin başvurucuların adli yardım taleplerinin kabulü gerektiğiyle ilgili bir tutum sergilediği sonucu çıkarılmamalıdır. Anayasa Mahkemesince verilen hak ihlali kararı başvurucuların adli yardım taleplerinin kabulüne ya da reddine karar verilmesi gerektiği anlamına gelmemektedir. İhlalin sonuçlarını gidermek üzere yeniden yapılacak yargılamada başvurucuların sunduğu ekonomik durumlarına ilişkin bilgi ve belgeler ayrıca bu konudaki yapılacak araştırma sonucu somut olgulara dayalı yeterli bir gerekçe ile adli yardım talebi hakkında karar verme yetkisi ilgili mahkemelere aittir.

68. İhlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasının yeterli giderim sağlayacağı anlaşıldığından başvurucuların tazminat taleplerinin reddine karar verilmesi gerekir.

VII. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki mahkemeye erişim hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın İNCELENMESİNE GEREK OLMADIĞINA,

Ç. Kararın bir örneğinin mahkemeye erişim hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere Ordu Kadastro Mahkemesine (E.2015/24, K.2016/37) GÖNDERİLMESİNE,

D. Başvuruculların tazminat taleplerinin REDDİNE,

E. 664,10 TL harcın başvuruculara MÜŞTEREKEN, 40.000 TL vekâlet ücretinin ise başvuruculardan birine (vekâleten temsil edilen başvurucu) ÖDENMESİNE,

F. Ödemelerin kararın tebliğini takiben başvuruculların Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 14/10/2026 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.